

ASIA Tiedusteluun vastaaminen

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 25.10.2014 osoittamassaan kantelussa arvostellut poliisilaitoksen menettelyä esitutkinnassa. Kantelijan mukaan hänen tiedusteluihin ei ollut vastattu ja esitutkinta oli viivästynyt.

SELVITYS

Poliisihallitusta on apulaisoikeuskanslerin kirjeellä 29.10.2014 pyydetty hankkimaan kanteluasian tutkimiseksi tarpeellinen selvitys ja antamaan lausunto. Kantelija ei ole antanut vastinetta Poliisihallituksen toimittamasta aineistosta.

Poliisihallituksen toimittama aineisto on sisältänyt Poliisihallituksen 28.1.2015 päivätyn lausunnon, poliisilaitoksen 11.12.2014 päivätyn lausunnon sekä rikoskomisario A:n, rikoskomisario B:n ja rikosylikonstaapeli C:n selvitykset.

RATKAISU

Asiakirjoista ilmenevät tapahtumat

Kantelija oli 15.11.2013 tehnyt tutkintapyynnön poliisilaitokselle. Poliisilaitoksella oli samana päivänä kirjattu asiassa rikosilmoitus.

Kantelijan mukaan hän oli vuoden 2014 aikana yrittänyt tuloksetta tavoitella puhelimitse tutkijoita rikoskomisario B:tä ja rikosylikonstaapeli C:tä. Kantelija oli kahdesti tavoittanut puhelimitse poliisipäällikkö D:n, joka oli luvannut ”laittaa asiaan vauhtia”.

Kantelijan mukaan häneen oli lopulta syyskuussa 2014 ottanut poliisilaitokselta yhteyttä asiassa tutkijaksi esittäytynyt vanhempi rikoskonstaapeli E, jonka kanssa hän sopi poliisilaitokselle tapaamisen asian tarkempaa selvittämistä varten. E ei kuitenkaan saapunut tapaamiseen eikä vastannut kantelijan yritettyä tavoitella häntä puhelimitse. Myöskään kantelijan lakimiehen F:n poliisilaitokselle osoittamiin puhelin- ja sähköpostiyhteydenottoihin ei kantelijan mukaan ollut vastattu.

Rikoskomisario A:n selvityksen mukaan hän on toiminut tutkinnanjohtajana pääpoliisiaseman päivittäisrikostutkinnassa 1.1.2014 lukien. Hänen edeltäjänä toimi rikoskomisario B 31.12.2014 asti.

A:n mukaan kantelijan asiassa kirjattiin tutkijaksi ylikonstaapeli C, joka toimi päivittäisrikostutkinnan ryhmänjohtajana.

A kertoo selvityksessään poliisipäällikkö D:n kahdesti ilmoittaneen kantelijan kyselleen häneltä tutkinnan tilaa. Molemmilla kerroilla A oli varmistanut, että myös C ja päivittäisrikostutkinnan varajohtaja G saivat poliisipäällikkö D:n ilmoitukset tiedoksi.

Tämän jälkeen A kertoo keskustelleensa C:n kanssa tutkinnasta ja olleensa yhteydessä kantelijaan varmistaakseen muun ohella, että poliisilla oli tiedossa oikea rikoksesta epäilty henkilö.

C oli jakanut jutun syyskuussa 2014 vanhemmalle rikoskonstaapeli E:lle, joka jäi yllättäen virkavapaalle aiottua aiemmin. E oli ennättänyt sopia kantelijan kanssa tapaamisen poliisilaitokselle kantelijan kuulemista varten, mutta yllättävän sairastumisen vuoksi hän ei päässyt paikalle. Koska E:lle ei löytynyt sijaista, kuuleminen jäi toimittamatta.

C siirtyi toisiin tehtäviin 1.10.2014 lukien, jonka jälkeen kantelijan jutun tutkijaksi vaihtui rikosylikonstaapeli G.

Juttu oli marraskuussa 2014 annettu tutkittavaksi vanhemmalle konstaapelille H:lle, joka oli työkierrolla päivittäisrikostutkinnassa 13.10. – 23.11.2014 välisen ajan. H soitti heti jutun saatuaan kantelijalle sopiakseen kuulusteluajankohdan. Kantelija kuultiin ja virka-apupyynnö lähetettiin toiselle poliisilaitokselle, koska rikoksesta epäillyn asuinkunta on eri kuin kantelijalla.

A on lisäksi todennut selvityksessään yleisesti, että hänen ryhmällään päivittäisrikostutkinnassa on jutturuuhkaa ja jutut tulee priorisoida tärkeys- ja kiireellisyysasteen mukaan. Kantelijan jutussa on ollut syytä epäillä rikoksen tapahtuneen, mutta A ei ole katsonut sen edellyttäneen enempiä välittömiä toimenpiteitä rikosilmoituksen tultua kirjatuksi. Epäilty rikos oli tapahtunut elokuun 2012 ja toukokuun 2013 välisenä aikana.

Arviointi

Tiedusteluun vastaaminen

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Edellä mainituista lainkohdista johdettavan hyvän hallinnon periaatteeseen kuuluu, että viranomaisille osoitettuihin asiallisiin tiedusteluihin tulee vastata asianmukaisesti kohtuullisessa ajassa.

Käytettävissäni olevasta selvityksestä ei yksilöidysti ilmene kantelijan yhteydenottojen ajankohtaa, lukumäärää ja sisältöä. Poliisilaitoksen toimittamasta aineistosta ei myöskään käy ilmi, miksi kantelijan tavoittamat poliisimiehet eivät ole puheluihin ja sähköpostiviesteihin vastanneet. Selvityksessä on vain yleisesti todettu, että poliisimiehet eivät ole tavoitettavissa työajan ulkopuolella.

Saadun selvityksen perusteella kantelijan asiassa on tutkintavastuu ollut 15.11.2013 – 1.10.2014 ylikonstaapeli C:llä. Rikoskomisario A on selvityksessään kertonut välittäneensä poliisipäällikkö D:n ilmoitukset kantelijan tiedusteluista tiedoksi C:lle. C:n selvityksestä ei ilmene, miksi näihin ei ollut reagoitu.

Kantelijan mukaan ensimmäinen yhteydenotto poliisilaitokselta hänen asiassaan tapahtui vasta syyskuussa 2014 vanhemman rikoskonstaapelin E:n otettua häneen yhteyttä kuulustelusta sopimiseksi. Poliisilaitoksen selvityksen perusteella E oli kuitenkin estynyt tapaamasta kantelijaa sovitusti poliisiasemalla E:n yllättävän virkavapauden vuoksi. Selvityksestä ei ilmene, miksi asiasta ei etukäteen ilmoitettu kantelijalle.

Saadun selvityksen perusteella katson, että kantelijan tiedusteluihin ei ole asianmukaisesti ja riittävän joutuisasti vastattu siten, että kantelijalle olisi välittynyt kohtuullisessa ajassa riittävän selkeä kuva siitä, mitä hänen tiedusteluilleen ja asialleen on viranomaisessa tapahtunut. Tätä ilmentää nähdäkseni muun ohella se, että myös poliisipäällikkö D on kahdesti joutunut välittämään kantelijan tiedustelun pääpoliisiaseman päivittäisrikostutkinnalle tiedoksi. Myös sovitun tapaamisen peruuntumisesta olisi tullut kantelijalle etukäteen ilmoittaa heti kun E:n virkavapaus oli tullut ilmi.

Asiaan on saadun selvityksen perusteella mahdollisesti muun ohella vaikuttanut henkilövaihdokset päivittäisrikostutkinnassa. Poliisilaitoksen tulee kuitenkin kyetä huolehtimaan siitä, että poliisilaitoksen henkilöstön yksittäisten virkamiesten läsnäoloista riippumatta asiakkaiden tiedusteluihin kyetään vastaamaan lain edellyttämin tavoin.

Käsittelyaika

Kiireellisessä työtilanteessa poliisilaitoksella jutut tulee asettaa tärkeysjärjestykseen siten, ettei niiden asianmukainen tutkinta vaarannu. Kyseisessä tapauksessa kantelijan rikosasiassa tutkinnanjohtajana toiminut rikoskomisario A on selvityksensä perusteella päivittäisrikostutkinnassa asioita tärkeysjärjestykseen asettaessaan huomionut muun ohella epäiltyjen rikosten tekoajankohdan. Käytössäni olevan aineiston perusteella muun ohella rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika ja rikoksen laatu huomioden minulla ei ole aihetta epäillä, että kantelijan asian käsittely olisi perusteettomasti viivästynyt. Lisäksi käsittelyaikatauluun on rikosylikonstaapeli C:n selvityksen perusteella jossain määrin vaikuttanut myös se, että kantelija ei ollut poliisilaitokselle toimittanut häneltä pyydettyä selvitystä rikoksen kohteena olleen omaisuuden laadusta ja omistussuhteista.

Toimenpiteet

Kiinnitän vastaisuuden varalle ylikonstaapeli C:n huomiota tarkkuuteen asiakkaiden tiedusteluihin vastaamisessa.

Kiinnitän lisäksi pääpoliisiaseman päivittäisrikostutkinnan huomiota siihen, että henkilöstön äkillisissä poissaolotilanteissa heidän tehtäviensä hoito järjestetään tai esteestä asianmukaisesti asianomaisille tahoille ilmoitetaan.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Petri Rouhiainen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi